

Hoe afwezigheden van leerlingen attesteren?
Informatie uit de onderwijswereld voor artsen.

Inhoud

Wettelijk kader rond afwezigheid op school of onderwijsinstelling	4
1. Leerplicht van 6 tot 18 jaar.....	4
2. Een leerplichtige en meerderjarige leerling heeft niet altijd een doktersattest nodig om gewettigd afwezig te zijn.....	5
a. Bij ziekte – vaak, maar niet altijd een medisch attest nodig.....	5
b. Van rechtswege gewettigd – geen medisch attest nodig	6
c. Mits akkoord van de directeur – geen medisch attest nodig.....	6
d. Trekkende bevolking (basisonderwijs) – geen medisch attest nodig.....	7
e. Noodplanning	7
3. In een aantal specifieke situaties is er altijd een medisch attest vereist	8
a. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden	8
b. Een leerling is chronisch ziek.....	9
c. Attestering van meerdere weken afwezigheid in de toekomst	9
d. Attestering voor het toedienen van medicatie op school.....	9
e. Een attest voor het niet kunnen bijwonen van de lessen lichamelijke opvoeding.....	10
f. Een attest in geval van zwangerschap/moederschaprust	10
4. Hoe attesteren en omgaan met attesten?.....	10
Procedure bij spijbelen.....	13
Samenwerking (huis/kinder)arts - Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	15
1. Het CLB	15
2. Uitwisseling informatie in het kader van afwezigheden	15
3. Begeleiding door een CLB binnen het domein preventieve gezondheidszorg	16
a. Systematische contacten.....	16
b. Profylactische maatregelen.....	17
c. Vaccinaties.....	18
Tijdelijk onderwijs aan huis voor langdurig en chronisch zieke kinderen (TOAH)	19
a. Attest voor langdurig zieke kinderen (ziekte of ongeval).....	19
b. Attest voor chronisch zieke kinderen.....	20
1. Synchron internetonderwijs (SIO)	20
a. Meer info	21
Leerplicht vs. schoolplicht: huisonderwijs.....	22
Kleuterparticipatie.....	24
Levenslang leren.....	25
1. Wat is een Leerwinkel?	25

2.	Wat doet een Leerwinkel?	25
3.	Waar vind je een Leerwinkel?	25
a.	West-Vlaanderen.....	25
b.	Oost-Vlaanderen	26
c.	Brussel	27
d.	Limburg.....	27
BIJLAGEN		28
1.	Bijlage 1 : medisch attest lichamelijke opvoeding	28
2.	Bijlage 2: protocol onderwijs-medische sector	29
3.	Bijlage 3 : een dixitattest	34
4.	Bijlage 4 : de spijbelinlegger	35
5.	Bijlage 5: Verklaring van huisonderwijs.....	37
Persoonlijke gegevens van de ouder en de leerling.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Gegevens van het huisonderwijs.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Realisatie van het huisonderwijs.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
e.	voor- en achternaam.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
f.	leergebieden of vakken	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
g.	opleidingsniveau.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Privacywaarborg.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	

Wettelijk kader rond afwezigheid op school of onderwijsinstelling

1. Leerplicht van 5 tot 18 jaar

De leerplicht vangt aan op 1 september van het kalenderjaar waarin de jongere de leeftijd van 5 jaar bereikt en duurt:

- hetzij tot 30 juni van het kalenderjaar waarin de leerling 18 jaar wordt, indien de leerling na 30 juni verjaart of
- hetzij tot de datum waarop de leerling 18 jaar wordt, indien de leerling voor 30 juni verjaart.

Kleuters onder de 5 jaar vallen niet onder de leerplichtwet en hoeven niet elke dag of de hele dag aanwezig te zijn op school¹.

Voor de 5-jarige kinderen is er leerplicht van 290 halve lesdagen. Een gemiddeld schooljaar telt tussen de 320 en 330 halve lesdagen. Elke dag aanwezigheid op school is natuurlijk belangrijk. Maar wegens de jonge leeftijd kunnen ouders ervoor kiezen hun 5-jarig kind een aantal halve dagen niet naar school te laten gaan.

Kinderen in het lager onderwijs, zesjarigen in het kleuteronderwijs en zevenjarigen in het buitengewoon kleuteronderwijs moeten dagelijks op school zijn. Ook kinderen die vroeger de stap naar het lager onderwijs zetten, moeten dagelijks naar school.

Voor zowel leerplichtige als niet-leerplichtige kleuters (onder de 5 jaar) die afwezig zijn, hoeft er **geen** doktersbriefje of een andere schriftelijke verantwoording aan de school bezorgd te worden. Voor de leerplichtige vijfjarige kleuters kan de directie beslissen welke afwezigheden van die kinderen aanvaardbaar zijn. Dat vergt goede communicatie tussen de ouders en de school. De eindbeslissing ligt altijd bij de directie.

Sinds 2007-2008 bestaat er een schooltoeslag voor kinderen in het kleuteronderwijs. Ouders² die recht hebben op een schooltoeslag kunnen deze alleen krijgen als hun kind voldoende aanwezig was. Als norm voor voldoende aanwezig, baseert het Agentschap voor Onderwijsdiensten zich op het aantal halve dagen dat kleuters aanwezig moeten zijn om recht te hebben op een schooltoeslag. De minimale aanwezigheidsdrempel is afhankelijk van de leeftijd van de niet-leerplichtige kleuter, zoals aangegeven in onderstaande tabel. Voor **vijfjarige kleuters** speelt voldoende aanwezig zijn ook een rol bij de **toelatingsvoorwaarden** om naar het **gewoon lager onderwijs over te gaan**. Een vijfjarige moet ten **minstens 290 halve dagen** aanwezig zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige kleuterschool in het **voorgaande jaar** om rechtstreeks toegelaten te worden tot het gewoon lager onderwijs in het daaropvolgende schooljaar.

¹ Op 12/02/2019 besliste de federale overheid dat de leerplicht verlaagd wordt naar 5 jaar vanaf 1 september 2020.

² Met de term 'ouders' verwijzen we naar de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of in rechte of in feiten de minderjarige onder hun bewaring hebben.

Hoe ouder het kind, hoe meer dagen het aanwezig moet zijn:

Minder dan 3 jaar:	100 halve dagen aanwezig zijn op school
3 jaar:	150 halve dagen aanwezig zijn op school
4 jaar:	185 halve dagen aanwezig zijn op school
5 jaar:	290 halve dagen aanwezig zijn op school
6 jaar of ouder:	leerplicht – dagelijks verplichte aanwezigheid

De leerplicht duurt in principe dertien (school)jaren. Leerlingen kunnen doorheen deze periode omwille van allerhande redenen gewettigd of ongewettigd afwezig zijn.

2. Een leerplichtige en meerderjarige leerling heeft niet altijd een doktersattest nodig om gewettigd afwezig te zijn

Men spreekt van een gewettigde afwezigheid of geoorloofd verzuim, wanneer een leerling afwezig is en daarvoor een geldige reden heeft. Hieronder een opsplitsing in vier categorieën van geldige redenen waarvoor **geen of op zijn minst niet altijd een medisch attest nodig is**:

- A. Bij ziekte
- B. Van rechtswege gewettigd
- C. Mits akkoord van de directeur
- D. Trekkende bevolking
- E. Noodplanning in geval van pandemie

a. Bij ziekte – vaak, maar niet altijd een medisch attest nodig

Wanneer de leerling maximum drie opeenvolgende kalenderdagen ziek³ is (weekenddagen worden dus meegeteld), volstaat een ziektebriefje van de ouders. Dit is maximum viermaal per schooljaar toegelaten, vanaf de vijfde keer is een medisch attest uitgeschreven door een arts vereist.

Telkens wanneer de leerling langer dan drie opeenvolgende kalenderdagen ziek is, is er een medisch attest van een arts vereist om de afwezigheid te wettigen. Ouders dienen de school altijd zo snel als mogelijk op de hoogte te stellen en de vereiste verantwoordingsbewijzen op het secretariaat van de school in te dienen.

Wanneer een leerling op consultatie komt voor bv. opvolging van een medische ingreep, dient er eveneens ook een medisch attest aangeleverd te worden indien dit plaatsvindt tijdens de lesuren. De leerling en ouders worden aangeraden om deze consultaties zoveel als mogelijk na de lesuren in te plannen.

Tot slot heeft een leerlinge ook recht op moederschapsverlof. Hiervoor is een medisch attest nodig.

³ Voorbeeld: kind is ziek op vrijdag en nog steeds op maandag: de ziekteperiode overstijgt drie dage. Er is dus een medisch attest geschreven door een arts nodig.

- ➔ Eén uitzondering hierbij is: ziekte tijdens de **examenperiodes in het secundair onderwijs**: dan is er wel **altijd** een medisch attest nodig van de dokter, ook al is de leerling minder dan drie opeenvolgende kalenderdagen ziek.

b. Van rechtswege gewettigd – geen medisch attest nodig

- Begrafenis of huwelijk van aanverwanten in de tweede graad of inwonenden.
- Bijwonen van een familieraad.
- Dagvaarding voor de rechtbank.
- Opname in een instelling voor bijzondere jeugdzorg.
- De leerling heeft het topsportstatuut en zit in het secundair onderwijs⁴.
- De school is onbereikbaar, bijvoorbeeld bij zwaar winterweer of een onaangekondigde staking van de lijn/NMBS.
- Specifieke feestdagen verbonden met de levensbeschouwing van de leerling. Het moet hier wel gaan om een levensbeschouwing die door de grondwet erkend is. Erkende levensbeschouwingen zijn: de Katholieke, de Orthodoxe, de Protestants-evangelische, de Anglicaanse, de Israëlitische en de Islamitische godsdienst en Vrijzinnigheid⁵. [Voorbeelden van dergelijke feestdagen](#) zijn het suiker- en offerfeest in de islam, het joods nieuwjaar en het Loofhuttenfeest in de Israëlitische (= joodse) godsdienst. De ouder(s) en leerling moeten deze afwezigheid altijd met een schriftelijke verklaring voorafgaand aan de afwezigheid aan de school melden.
- Bij een preventieve schorsing, tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting, waarbij de school de leerling niet op school opvangt.
- (enkel in het basisonderwijs) Bij actief deelnemen in het kader van een individuele selectie als topsportbelofte aan een sportieve manifestatie, stage en toernooi of wedstrijd voor maximaal tien al dan niet gespreide halve schooldagen per schooljaar⁶.
- (enkel in het secundair onderwijs) Bij topsportstatuut en ballet.
- (enkel in het secundair onderwijs) Bij topkunstenstatuut.
- (enkel in het secundair onderwijs) Bij het afleggen van proeven voor de Examencommissie secundair onderwijs.
- (enkel in het secundair onderwijs) Bij deelname aan activiteiten van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK).

c. Mits akkoord van de directeur – geen medisch attest nodig

In een aantal situaties moet de leerling vooraf toestemming vragen aan de school om gewettigd afwezig te mogen zijn. De school kan over elke situatie afzonderlijk beslissen. Het betreft met andere woorden geen recht, maar een gunst! Het gaat onder andere om de volgende situaties:

- Rouwverwerking van een kind in het basisonderwijs bij het overlijden. Het kan immers zijn dat een kind naar aanleiding van dergelijk overlijden enkele dagen nodig heeft om opnieuw een minimaal emotioneel evenwicht te vinden;

⁴ De leerling mag dan een bepaald aantal dagen per schooljaar afwezig zijn voor het deelnemen aan buitenlandse stage, toernooien of het volgen van trainingen...

⁵ <https://www.senate.be/www/?Mlval=/publications/viewPub.html&COLL=S&LEG=5&NR=607&VOLGNR=2&LANG=nl>

⁶ Tot maximaal tien al dan niet gespreide halve schooldagen per schooljaar. Vanaf de 11^e halve schooldag geldt een afwezigheid omwille van deelname aan een sportieve of culturele manifestatie indien deze gewettigd werd door de directie.

- Deelname aan culturele of sportieve manifestaties, bijvoorbeeld: audities, een optreden, een internationaal toernooi, ... als de leerling het topsportstatuut niet bezit. Trainingen in een bepaalde sport zijn niet te beschouwen als manifestaties. Slechts onder heel strikte voorwaarden kan een kind wegens trainingen afwezig zijn van school. Deze afwezigheden zijn beperkt tot de sporten: tennis, zwemmen, gymnastiek en tot maximaal zes lestijden per week. De directeur kan toestemming verlenen voor deze afwezigheden op basis van een door de ouders samen te stellen dossier waaruit onder andere blijkt dat het kind een trainingsschema volgt dat de gevraagde afwezigheden verantwoord. Dat dossier moet worden ondersteund door een bij de Vlaamse Sportfederatie aangesloten sportfederatie en door een sportarts;
- Actieve deelname in het kader van een individuele selectie of lidmaatschap van een vereniging aan culturele en/of sportieve manifestaties, andere dan de tien halve schooldagen waarop topsportbeloften recht hebben (basisonderwijs);
- Afwezigheden voor maximaal zes lestijden per week voor topsport tennis, zwemmen en gymnastiek, mits toestemming van de directie en voor zover de ouders beschikken over een verklaring van een bij de Vlaamse sportfederatie aangesloten sportfederatie waaruit blijkt dat de leerling een trainingsschema van deze federatie volgt en dat dit trainingsschema de gevraagde afwezigheden op school verantwoordt (basisonderwijs);
- Uitzonderlijk voor persoonlijke redenen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het overlijden van een buurjongetje, van de onthaalmoeder...
- **Aangezien de organisatie van het schooljaar door de overheid vastgelegd is, kan de school nooit toestemming verlenen om vroeger op vakantie te vertrekken of later uit vakantie terug te keren.**

d. Trekkende bevolking (basisonderwijs) – geen medisch attest nodig

Ouders behorend tot de [categorie 'trekkende bevolking'](#), die voor de leerplicht van hun kind in het basisonderwijs kiezen voor een inschrijving in een school, moeten er - net als alle andere ouders - op toezien dat hun kind elke schooldag op school aanwezig is. Niettemin kunnen er zich in uitzonderlijke omstandigheden situaties voordoen waarbij het onvermijdelijk is dat deze kinderen tijdelijk met hun ouders meereizen. School en ouders moeten deze situaties op voorhand grondig bespreken, het erover eens zijn dat het meenemen van het kind in deze situatie aangewezen is en duidelijke afspraken maken over de manier waarop school en ouders in contact zullen blijven met elkaar alsook de manier waarop het kind de gemiste onderwijstaken zal vervullen. Deze vorm van onderwijs is een soort tijdelijk 'huisonderwijs', maar ondersteund vanuit een 'ankerschool' en enkel voorbehouden voor deze groep leerplichtigen tijdens hun noodzakelijke verplaatsingen. Afwezigheden van deze kinderen zijn dus te beschouwen als gewettigde afwezigheden mits:

- De school tijdens de afwezigheid voor onderwijs op afstand zorgt;
- De school én de ouders zich engageren dat er regelmatig contact is over de leervorderingen/lessen van het kind.

e. Noodplanning

Indien een noodplanning noodzakelijk is, is de federale overheid bevoegd en wordt er in overleg met diensten van de Vlaamse Regering nagegaan wat er moet gebeuren. Enkele voorbeelden van noodplanning zijn: pandemie, overstroming, ontploffing van een kernreactor, terreurdreiging,

brand... Ook Afdeling Preventie van het Agentschap Zorg en Gezondheid⁷ kan de verplichting opleggen om de school te sluiten. Wanneer een school omwille van een noodplanning haar deuren sluit, is de afwezigheid van de leerlingen gewettigd. Het gaat hier dan immers om een overmachtssituatie. Er zijn in deze situatie geen attesteringen nodig.

3. In een aantal specifieke situaties is er altijd een medisch attest vereist

In een aantal specifieke situaties is een medisch attest wel noodzakelijk:

- A. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden
- B. Afwezigheden omwille van een chronische ziekte
- C. Afwezigheden omwille van medische redenen die in de toekomst worden voorzien
- D. Attestering voor het toedienen van medicatie op school
- E. Attestering voor het niet kunnen bijwonen van lessen lichamelijke opvoeding
- F. Attestering bij zwangerschap/moederschapsverlof

a. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden

Een groeiend aantal ouders doet voor de revalidatie van hun kind een beroep op schoolexterne hulpverleners. Ouders worden aangemoedigd om de revalidatie zoveel mogelijk buiten de schooluren te laten plaatsvinden. Wanneer de revalidatie gevolgd wordt tijdens de lestijden, gaan de leerlingen gedurende een bepaalde tijd uit de klas voor de behandeling.

De regeling voor afwezigheden omwille van revalidatie is verschillend al naargelang het gaat om 'noodzakelijke behandelingen bij ziekte of ten gevolge van een ongeval', 'specifieke onderwijs gerelateerde behoefte' of 'tussenkomen binnen het buitengewoon basisonderwijs'.

Deze toelichting is beperkt tot revalidatie/behandeling in het gewoon onderwijs bij ziekte of ongeval.

Een directeur van een school kan een beslissing nemen over het toestaan van een afwezigheid van een leerling omwille van revalidatie tijdens de lestijden uitgevoerd door schoolexterne hulpverleners die hiertoe bij de wet gemachtigd zijn voor maximum 150 minuten per week. "Bij de wet gemachtigd zijn" is een algemene omschrijving om aan te geven dat de schoolexterne hulpverleners hun therapeutische taak uitvoeren binnen een door de wet geregelde context; dit kan een hulpverleningsinstantie zijn (zoals een revalidatiecentrum) of op basis van het statuut van zelfstandig therapeut (logopedist, kinesitherapeut ...). De schoolexterne hulpverleners moeten aan de school kunnen legitimeren dat zij hun beroep uitoefenen op een reglementaire basis.

Om een beslissing te kunnen nemen, moet de school beschikken over een dossier dat minstens de volgende elementen bevat:

- Een medisch attest waaruit de noodzakelijkheid, de frequentie en de duur van de revalidatie blijkt;
- Een verklaring van de ouders waarom de revalidatie tijdens de lestijden moet plaatsvinden;

⁷ <https://www.vlaanderen.be/organisaties/administratieve-diensten-van-de-vlaamse-overheid/beleidsdomein-welzijn-volksgezondheid-en-gezin/agentschap-zorg-en-gezondheid/afdeling-preventie>

- Een advies (positief of negatief), geformuleerd door het Centrum voor Leerlingenbegeleiding, na overleg met de klassenraad en de ouders. Dat advies moet motiveren waarom revalidatie tijdens de lestijden vereist is.

Uitzonderlijk kunnen de 150 minuten per week overschreden worden, mits gunstig advies van de arts van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding, in overleg met de klassenraad en de ouders. Het advies moet motiveren waarom de behandeling tijdens de lestijden noodzakelijk blijft en moet aantonen dat door die afwezigheid het leerproces van de leerling niet ernstig wordt benadeeld.

b. Een leerling is chronisch ziek

Een chronische ziekte wordt gedefinieerd als een ziekte waarbij een continue of repetitieve behandeling van minstens 6 maanden noodzakelijk is. Het gaat bijvoorbeeld om nierpatiënten, astmapatiënten...

De leerling krijgt een steeds terugkerende behandeling en kan daarom telkens een korte periode niet naar school. Wanneer eenzelfde medische behandeling verschillende afwezigheden tot gevolg kan hebben, volstaat na samenspraak met de CLB-arts één medisch attest waarop de verschillende afwezigheden zo gedetailleerd mogelijk worden vermeld. Wanneer een afwezigheid om deze reden zich dan effectief voordoet, kunnen de ouders deze afwezigheid gewoon zelf wettigen met een ziektebriefje geschreven door de ouders.

De school kan dit attest ook rechtstreeks vragen aan het CLB. Het CLB bekijkt of een dergelijk attest nodig is en schrijft dit in overleg met de behandelende arts. (Huis)artsen kunnen in dit verband ook zelf contact opnemen met de CLB-arts. Om te weten welke CLB-arts bevoegd is, werd een databank⁸ opgezet. Aan de hand van de naam van de school en de vestigingsplaats van de school kan de behandelende arts de gegevens van de bevoegde CLB-arts opzoeken.

c. Attestering van meerdere weken afwezigheid in de toekomst

Medische attesten omwille van meerdere weken afwezigheid in de toekomst (bv. er is een ingreep gepland, er is behandeling nodig voor een psychosomatische of psychische problematiek) kunnen geïndiceerd zijn wegens een ernstige medische problematiek. Bij psychosomatische of psychische klachten kan een restrictieve opstelling van de arts de patiënt motiveren de onderliggende problematiek aan te pakken en hulp te zoeken bij het CLB of de leerlingenbegeleider – groene leerkracht⁹ – op school. Het is aangewezen dat de CLB-arts contact opneemt met de behandelende arts, of omgekeerd, zodat een hulpverleningsproces kan besproken worden.

d. Attestering voor het toedienen van medicatie op school

De Vlaamse overheid legt geen verplicht doktersattest op voor het nemen van medicatie op school. In principe volstaat dus een geschreven verklaring van de ouders. Elke school tekent echter zelf de lijnen van haar medicijnbeleid uit. Uit de praktijk blijkt dat scholen in toenemende

⁸ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties-clbs>

⁹ Leerkracht op Vlaamse scholen die fungeert als vertrouwenspersoon voor de leerlingen en bij de leerlingen terecht kunnen met persoonlijke problemen.

mate een medisch attest vragen en zelf standaardformulieren opnemen binnen hun schoolreglement. Daarnaast is het in sommige gevallen nuttig dat de arts een attest voorschrijft, bv. wanneer de arts de inschatting maakt dat ouders onvoldoende uitleg/correcte uitleg zullen meegeven aan de school.

e. Een attest voor het niet kunnen bijwonen van de lessen lichamelijke opvoeding

Wanneer een leerling de lessen lichamelijke opvoeding volledig of gedeeltelijk niet kan/mag bijwonen volgens de medische inschatting van de arts, dient er een medisch attest geschreven te worden door een behandelende arts. In bijlage vindt u een voorbeeld van zo'n medisch attest. Bij het invullen van dit attest is het belangrijk om te differentiëren aan welke onderdelen van de les de leerling niet kan deelnemen en aan welke activiteiten hij/zij dit nog wel kan.

f. Een attest in geval van zwangerschap/moederschaprust

Onder afwezigheden om medische reden wordt ook het moederschapsverlof verstaan. Leerlingen hebben recht op moederschapsverlof naar rata van maximaal één week vóór de vermoedelijke bevallingsdatum en maximaal negen weken na de effectieve bevalling (de schoolvakanties worden in dat aantal weken mee verrekend). Een dergelijke afwezigheid is van rechtswege gewettigd mits voorlegging van een attest van een geneesheer (al dan niet specialist). Moederschapsverlof is een recht, doch geen verplichting. De leerling mag dus vroeger terugkeren naar school. Onder de gebruikelijke voorwaarden hebben deze leerlingen recht op tijdelijk onderwijs aan huis en kan synchroon internetonderwijs aangevraagd worden.

4. Hoe attesteren en omgaan met attesten?

Wanneer leerlingen en/of hun ouders om een medisch attest vragen, wanneer ze niet ziek zijn, dan kan dit wijzen op een probleem(situatie). Het is mogelijk dat er een ernstige, achterliggende oorzaak is die de jongere verhindert om naar school te gaan. U kunt als arts dit signaal doorgeven aan de school door een 'dixit-attest' te schrijven.

Dixit-attest

Een **dixit-attest** is een attest dat louter op de verklaring van de patiënt gebaseerd is en niet op een echte diagnose. Met een 'dixit-attest' maak je duidelijk aan de school dat je de leerling in je praktijk hebt gezien, dat de leerling en/of de ouders aangaven dat er een medische oorzaak is voor de afwezigheid van school, maar dat u deze als behandelende arts niet hebt vastgesteld, evenals geen vermoeden hebt dat de medische ziekte/aandoening heeft plaatsgevonden.

Een 'dixit-attest' wordt door de school niet als een medisch attest beschouwd. Voor de arts biedt het 'dixit-attest' de mogelijkheid om aan de school te melden dat er mogelijks een ander probleem speelt waardoor de leerling afwezig was van school. Als een leerling dergelijk attest binnenbrengt op school, dan wordt zijn afwezigheid geregistreerd als een 'problematische' afwezigheid. Door de registratie als problematische afwezigheid, zal de school (en vanaf 5 halve dagen problematische afwezigheid wordt ook het CLB betrokken) deze leerling nauw op volgen en begeleiden.

Sommige artsen kiezen er voor om geen attest af te leveren, anderen verkiezen om wel een dixit-attest te schrijven om te vermijden dat de patiënt gaat '(s)hoppen' voor een attest bij andere artsen. Als arts ben je niet verplicht om een 'dixit-attest' te schrijven, maar raden we het wel ten zeerste aan in het belang van de leerling (en het gezin).

Indien een leerling en/of de ouders een attest komt/komen vragen om een afwezigheid te wettigen, andere dan wegens ziekte, kan je wijzen op de regelgeving over afwezigheden. We merken namelijk dat ouders niet altijd even goed op de hoogte zijn van alle vormen om afwezigheden te wettigen. Het kan dus zijn dat een andere wettiging mogelijk is (zie 1.2.).

Indien de leerling en/of de ouders een attest komt/komen vragen om effectief één of meerdere dagen te spijbelen, dan verwachten we van artsen dat ze uitleggen dat ze enkel een 'dixit-attest' kunnen schrijven en dat dit door de school beschouwd wordt als een problematische afwezigheid. Dat wil dus zeggen dat ze hetzelfde effect bekomen als geen wettiging binnenbrengen (zie punt 2). Op deze manier komt er op termijn hopelijk een einde aan het onnodig aanvragen van medische attesten door patiënten voor redenen anders dan ziekte. Een voorbeeld van een dixit-attest kan u terugvinden in bijlage. U kan het dixit-attest in downloadbare versie afdrukken via <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/rol-van-de-arts-bij-de-aanpak-van-spijbelen>.

Geantedateerd attest

Een **geantedateerd attest** is een attest waarbij de arts aangeeft dat de patiënt omwille van medische redenen in een periode voorafgaand aan het medisch onderzoek niet in staat was deel te nemen aan schoolactiviteiten. Een arts kan dit enkel voorschrijven als hij de patiënt ook effectief gehoord en gezien heeft in deze ziekteperiode. Het is dus een attest dat bij uitzondering door een behandelende arts wordt geschreven. Dit kan voorvallen wanneer de patiënt belt om een afspraak te maken met de arts, maar er die dag geen plaats meer is om langs te komen.

Een arts mag enkel uitzonderlijk een geantedateerd attest voorschrijven als een getuigschrift van ongeschiktheid als hij dit medisch heeft vastgesteld. Dan kan het medische attest voldoen om de afwezigheid van de leerling te verklaren. In alle andere gevallen is een geantedateerd attest verboden omdat een arts een medisch attest moet dagtekenen op de dag dat hij de patiënt onderzoekt, het attest opstelt en aflevert. Antedateren of het valselijk bevestigen van een ziekte is valsheid in geschrifte.

Jongeren gebruiken 'een dagje later naar de dokter gaan' als dé strategie bij uitstek om te spijbelen. De scholen registreren de afwezigheid die men met een geantedateerd attest probeert te wettigen vaak als 'problematische afwezigheid'.

Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming ontwikkelde een [downloadbare affiche](#) die u in de wachtkamer kan ophangen en [downloadbare brochures](#) die u aan ouders en leerlingen kunt meegeven. Dit deed het beleidsdomein om artsen te ondersteunen, om ouders goed te informeren over wat wettelijk kan/moet volgens de onderwijsregelgeving en om een hogere drempel te creëren voor ouders en leerlingen zodat ze niet langer nodeloze medische attesten vragen aan artsen.

Hoe wantoestanden aanklagen?

Scholen kunnen wantoestanden van een behandelende arts aan het CLB melden en het signaal melden bij de [provinciale raad van de orde der artsen](#).

Procedure bij spijbelen

De Vlaamse overheid verwacht van elke Nederlandstalige school in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat ze volgens de principes van het decreet leerlingenbegeleiding een kwaliteitsvol beleid op leerlingenbegeleiding uittekent en uitvoert. Via dit beleid wordt ingezet op de preventie van spijbelen. Daarnaast zijn er heel wat maatregelen voorzien die genomen worden om spijbelen te voorkomen en te reduceren. Heel wat actoren zijn hier ook bij betrokken.

Op Vlaams niveau werden de Vlaamse krachtlijnen inzake de aanpak van de spijbelproblematiek opgesteld samen met het beleidsdomein Onderwijs & Vorming, het Agentschap Jongerenwelzijn, de Lokale Politie en de Nederlandstalige parketcriminologen Jeugd en Gezin. Deze Vlaamse krachtlijnen hebben als doel de bakens uit te zetten voor lokale spijbelactieplannen. Deze krachtlijnen verduidelijken de stappen die elke actor in de aanpak van schoolverzuim kan zetten. Ten aanzien van alle partners werden minimale verwachtingen opgesteld. De Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek zijn terug te vinden op <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/Spijbelen-aanpakken-Vlaamse-krachtlijnen>

Op heel wat plaatsen zijn er ondertussen lokale spijbelactieplannen en/of afspraken gemaakt tussen scholen – CLB's – jeugdhulp – gemandateerde voorziening – politie en Openbaar Ministerie.

Wanneer een leerling spijbelt, dan gebeurt de opvolging hiervan op de volgende manier:

- Indien een leerling geen wettiging heeft voor zijn afwezigheid, dan wordt de afwezigheid bij de school geregistreerd als een problematische afwezigheid. De school registreert in haar aan- en afwezigheidssysteem hiervoor een code B. Code B staat voor begeleiding. Vanaf de eerste B-code is de school extra alert voor de problematisch afwezige leerling. De school werkt zelf een aanpak uit om de leerling in kwestie zo goed mogelijk te begeleiden. De school heeft in haar schoolreglement daaromtrent afspraken staan en neemt bij een casus zo vlug mogelijk contact op met de ouders.
- Vanaf 5 halve dagen problematische afwezigheid neemt de school contact op met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). In samenspraak wordt bekeken welke maatregelen genomen worden om de leerling te ondersteunen. Deze maatregelen kunnen zowel door CLB, school als beide ondernomen worden. De school wordt echter nooit ontdaan van haar begeleidingstaak. Dus ook niet wanneer het CLB met de jongere een traject doorloopt.
- Wanneer een school en CLB vaststellen dat de begeleiding het spijbelgedrag niet reduceert, dan neemt CLB haar draaischijffunctie op en bekijkt CLB welke andere hulp op maat nodig is en verwijst daarbij door naar een extern aanbod. Hier verwijzen we graag naar de Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek voor meer informatie¹⁰.
- Naast alle voorgaande maatregelen moeten ouders van leerlingen, die twee schooljaren op rij 30 halve dagen of meer problematisch afwezig waren, hun schooltoeslag aan de Vlaamse overheid terugbetalen.

Een beknopte uitleg over hoe u als arts scholen kan helpen om spijbelen te detecteren en aan te pakken, kan u lezen in de - speciaal voor artsen ontworpen – inlegger: zie nuttige links.

¹⁰ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/Spijbelen-aanpakken-Vlaamse-krachtlijnen>

KORTE SAMENVATTING

→ Een medisch attest is dus:

- verplicht bij afwezigheid wegens ziekte van meer dan 3 opeenvolgende kalenderdagen
- verplicht bij afwezigheid vanaf de eerste kalenderdag indien ouders al 4x dat schooljaar zelf een ziektebriefje geschreven hebben,
- verplicht tijdens de examens in het secundair onderwijs.

Nog bijkomende vragen?

www.samentegenschooluitval.be of spijbelen@vlaanderen.be

Ondersteunend materiaal voor artsen:

- [De spijbelinlegger voor artsen - 6 vragen, 6 antwoorden](#)
- [De downloadbare brochure voor ouders en downloadbare affiche voor in de wachtkamer](#)

Samenwerking (huis/kinder)arts - Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)

1. Het CLB

CLB staat voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. Elke Vlaamse school in Vlaanderen werkt samen met zo'n centrum. Leerlingen, ouders en scholen kunnen er terecht met vragen naar informatie, (signaleren van nood aan) hulp en begeleiding. Een CLB is multidisciplinair samengesteld. Er werken artsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen... Samen met de school zorgt het CLB-team ervoor dat elk kind op school zijn kennis, talenten en vaardigheden zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Het CLB is werkzaam op vier begeleidingsdomeinen:

- leren en studeren
- onderwijsloopbaan
- psychisch en sociaal functioneren
- preventieve gezondheidszorg

Het CLB werkt vraag-gestuurd. Dit wil zeggen op vraag van de leerling, de ouders en de school. Het CLB zal altijd eerst de toestemming vragen aan de leerling en de ouders om een begeleidingstraject op te starten. Het algemeen principe wordt gehanteerd waarbij leerlingen vanaf 12 jaar worden geacht bekwaam te zijn om toestemming te geven, voor leerlingen jonger dan 12 jaar geven de ouders toestemming (er zijn situaties mogelijk waarbij van het algemeen principe van de richtleeftijd kan worden afgeweken).

Sommige activiteiten kan de leerling, de ouder of de school niet weigeren:

- bij spijbelen wordt vanaf vijf al dan niet gespreide halve lesdagen problematische afwezigheid per schooljaar de afwezigheid aan het CLB gesignaleerd door de school. Er wordt door de school samen met het CLB beslist of het onmiddellijk opstarten van een CLB-begeleidingstraject noodzakelijk is. De school neemt begeleidende maatregelen na advies van het CLB. De begeleiding van het CLB bij problematische afwezigheden kan niet geweigerd worden door de leerling en de ouders.
- deelname aan de systematische contacten en wanneer profylactische maatregelen moeten genomen worden (zie verder).
- de ondersteuning die het CLB geeft aan de leraren in het omgaan met een problematiek van een leerling of een groep van leerlingen (consultatieve leerlingenbegeleiding).
- Het CLB biedt verplicht vaccinaties aan, maar leerlingen en ouders zijn vrij om al dan niet op dit aanbod in te gaan.

Het CLB heeft ook een draaischijffunctie die ze opneemt wanneer de begeleiding door een externe professional of dienst aangewezen is.

2. Uitwisseling informatie in het kader van afwezigheden

Wanneer scholen zich vragen stellen bij een medisch attest of om een probleemsituatie te signaleren, kunnen de behandelende arts (huisarts/kinderarts/specialist) en de CLB-arts - rekening houdend met de deontologische artsencode - contact opnemen met elkaar.

De wettelijke basis¹¹ bepaalt dat "medische attesten waarrond twijfel bestaat of die onaanvaardbaar zijn, door de betrokken scholen worden gesignaleerd aan de CLB-arts, die het best geplaatst is om - rekening houdend met de deontologische artsencode - deze zaak verder op te volgen."

Er wordt hierbij geen verplichting opgelegd om op voorhand de ouders van de leerling te informeren over het contact tussen CLB- en (huis)arts. In het kader van de begeleiding van de leerling, die de school samen met het CLB opzet, is het uiteraard wel aan te raden om de ouders op de hoogte te brengen van de contactopname, maar dit kan eventueel ook achteraf. Op de hoogte houden is immers niet hetzelfde als toestemming vragen.

Indien een school en/of een CLB, na contactopname tussen de CLB-arts en de behandelende arts, nog steeds medische attesten ontvangen waarbij ze twijfels hebben rond de correctheid (bv. omdat leerlingen met vele vakantie verhalen na afwezigheid terug naar school keren), dan kunnen zij dit melden aan de provinciale raad van de Orde der Artsen (<https://www.ordomedic.be/nl/provinciale-raden/provinciale-raden/>)

Om de communicatie tussen artsen en CLB-artsen onderling te ondersteunen, werd er door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een databank opgezet: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties-clbs>

In deze databank kunt u als arts inloggen met een paswoord. Dan kunt u eenvoudig opzoeken welk CLB en welke CLB-arts verantwoordelijk zijn voor de opvolging van een bepaalde leerling. U moet enkel weten in welke school de leerling schoolloopt. Een paswoord kan aangevraagd worden bij: spijbelen@vlaanderen.be

3. Begeleiding door een CLB binnen het domein preventieve gezondheidszorg

a. Systematische contacten

De vroegere medische consulten (aantal: 7) zijn omgevormd naar systematische contacten (aantal: 5) en kennen een bredere invulling. Naast het wegen en meten, het onderzoeken van het gehoor en zicht..., gaat er afhankelijk van de leeftijd van de leerling ook aandacht naar de gezinssituatie, leefgewoonten en het welbevinden. De leerlingen en ouders worden hierover bevraagd door de CLB-medewerker en kunnen hierover in gesprek gaan tijdens een systematisch contact of op een ander moment.

De systematische contacten gaan door bij leerlingen op de leeftijd van:

- 3 jaar of in de eerste kleuterklas;
- 6 jaar of in het eerste leerjaar;
- 9 jaar of in het vierde leerjaar;
- 11 jaar of in het zesde leerjaar;

¹¹ De wettelijke basis hiervoor zijn de omzendbrieven 'BaO/2002/11 Afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs' en 'SO/2005/04 Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs'.

- 14 jaar of in het derde jaar secundair onderwijs.

Een CLB moet zich zo organiseren dat de ouders maximaal aanwezig kunnen zijn bij het systematisch contact van de 3-jarigen of de kinderen in de eerste kleuterklas. Dit betekent dat het CLB en de school hiervoor de nodige inspanningen doen. Voor de 6-, 9- en 11-jarigen moet een CLB zich zo goed mogelijk proberen te organiseren dat ouders kunnen aanwezig zijn. Een leerling kan altijd aangeven niet te willen praten over bepaalde zaken in aanwezigheid van de ouders. De CLB-medewerker zal dit respecteren.

Leerlingen zijn verplicht om deel te nemen aan een systematisch contact. Leerlingen en ouders kunnen ervoor kiezen om het contact te laten uitvoeren door een andere CLB-medewerker, dit binnen het eigen CLB of via een ander CLB. Er kan ook gekozen worden voor een externe beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg die niet verbonden is aan een CLB zoals bijvoorbeeld een huisarts, kinderarts... en dit tegen de geldende consultatietarieven. De behandelende arts moet een modelverslag opstellen, dat door de ouders en de leerling aan het CLB bezorgd moet worden.

[Blanco modelverslagen voor de externe arts.](#)

Leerlingen en ouders ontvangen van het CLB, veelal via de school, een uitnodiging voor het systematisch contact zodat de CLB-medewerker het systematisch contact kan voorbereiden. Op basis van deze actie kan een leerling (indien bekwaam), een ouder met ouderlijk gezag of de wettelijke vertegenwoordiger van de leerling de procedure tot verzet opstarten. Opvoedingsverantwoordelijken die in feite de leerling onder hun hoede hebben kunnen deze procedure niet opstarten (bijvoorbeeld: een oma die een inwonend kleinkind heeft zonder dat dit wettelijk geregeld is).

De procedure start met een schriftelijke mededeling van verzet aan de directeur van het CLB via een aangetekende brief of tegen afgifte van een ontvangstbewijs of via een beveiligde digitale zending. Het verzet moet getekend en gedateerd zijn. Het systematisch contact dient binnen de negentig dagen uitgevoerd te worden, met ingang van de datum waarop de aangetekende brief is verzonden, of met ingang van de datum die op het ontvangstbewijs is vermeld. De leerlingen of de ouders bezorgen binnen vijftien dagen na de datum van het systematische contact een verslag van het systematische contact aan een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg van het CLB dat de school van de betrokken leerling begeleidt.

Ook leerlingen huisonderwijs zijn verplicht om deel te nemen aan een systematisch contact.

b. Profylactische maatregelen

Dit zijn maatregelen die het verspreiden van besmettelijke ziekten moeten voorkomen. Als er bij een leerling een besmettelijke ziekte wordt vastgesteld, kan het CLB drie soorten maatregelen treffen:

- Maatregelen die betrekking hebben op de zieke leerling;
- Maatregelen die betrekking hebben op de leerlingen die in contact zijn gekomen met de zieke leerling (ook via het gezin);
- Algemene profylactische maatregelen.

Profylactische maatregelen voor het schoolpersoneel worden opgenomen door de arbeidsgeneeskundige dienst.

Het [draaiboek infectieziekten](#) is de standaard die gebruikt wordt.

C. Vaccinaties

De Vlaamse overheid voert vaccinatiecampagnes om een aantal besmettelijke ziektes in Vlaanderen onder controle te houden of zelfs uit te roeien. De CLB's spelen daarin een voortrekkersrol: ze vaccineren leerlingen op leeftijd of bieden inhaalvaccinaties aan voor leerlingen met een 'onvolledige' vaccinatiestatus.

CLB's werken voor vaccinaties met [Vaccinnet](#): een bestel- en registratiesysteem voor vaccins die door de Vlaamse overheid ter beschikking gesteld wordt aan artsen-vaccinateurs in het kader van haar programmatisch vaccinatiebeleid.

[Basisvaccinatieschema Vlaanderen](#)

Ook leerlingen huisonderwijs krijgen vaccinaties aangeboden. Op aansturen van het beleidsdomein Onderwijs & Vorming nemen deze leerlingen en hun ouders kennis van hun rechten en plichten voor deelname aan de systematische contacten en het aanbod van de vaccinaties. Hierbij wordt hen gevraagd om voor 1 oktober van het lopende schooljaar contact op te nemen met een CLB naar keuze. De volgende informatie wordt aan de leerling en de ouder verleend via het beleidsdomein Onderwijs & Vorming:

- De contactgegevens van de CLB's;
- Een overzicht van de leeftijd waarop een systematisch contact moet doorgaan en het overzicht van aangeboden vaccinaties;
- Een omschrijving van de mogelijkheid om het systematisch contact te laten uitvoeren door een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg extern aan een CLB. De externe beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg moet dan een verslag opmaken van het contact, dewelke door de leerling of de ouders aan een CLB bezorgd moet worden. Hierbij wordt geduïd dat de consultatie bij bv. een huisarts, kinderarts... betalend is, terwijl het via een CLB gratis verloopt.

Voor het aanbod vaccinaties en vaccineren van leerlingen met een verklaring huisonderwijs wordt er afgeweken van het Vlaams basisvaccinatieschema. Omwille van praktische redenen vallen de vaccinatiemomenten samen met de systematische contacten. Dit betekent dat: de vaccinatie mazelen, bof, rubella op de leeftijd van 9 jaar worden aangeboden (i.p.v. 10 jaar). De vaccinatie humaan papillomavirus voor meisjes wordt op de leeftijd van 11 jaar aangeboden (i.p.v. 12 jaar).

Tijdelijk onderwijs aan huis voor langdurig en chronisch zieke kinderen (TOAH)

Is een kind ziek of heeft het een ongeval gehad en kan het niet naar school? Dan bestaat er de optie “tijdelijk onderwijs aan huis” waarbij een leraar thuis of naar het ziekenhuis komt om de leerling les te geven. Ook tieners met moederschapsverlof na een bevalling komen in aanmerking.

Het kind kan nadien gemakkelijker volgen op school. Het hoeft ook niet alle lessen in te halen.

De school organiseert het tijdelijk onderwijs aan huis. Ze stelt hiervoor een leraar aan. Het kind krijgt 4 uur les per week. De schooldirectie beslist, na overleg met ouders en arts, over het tijdstip en de spreiding van de lessen. De lessen worden gratis aangeboden aan het kind. Hoewel de mogelijkheid om TOAH te organiseren verplicht op te nemen is in het schoolreglement, weten de ouders soms niet dat zieke kinderen onder bepaalde voorwaarden tijdelijk onderwijs aan huis kunnen krijgen. Artsen kunnen helpen door hen hierover te informeren.

Leerlingen hebben recht op tijdelijk onderwijs aan huis

- als ze afwezig zijn om medische reden (ziekte, ongeval, moederschapsrust)
- als ze aan de definities van langdurig of chronisch ziek voldoen
- als jij als arts toestemming geeft
- als de ouders een aanvraag doen
- als ze binnen bepaalde afstand van de school verblijven.

De regelgeving hanteert volgende definities.

- Langdurig ziek = het kind kan meer dan 21 kalenderdagen na elkaar niet naar school (vakantiedagen worden meegerekend). Het kind bewijst dat aan de school door een doktersattest.
- Chronisch ziek = het kind krijgt een steeds terugkerende behandeling en kan daarom telkens een korte periode niet naar school. De behandeling is gespreid over meer dan 6 maanden. Het kind bewijst dat aan de school door een doktersattest.

Sommige leerlingen hebben geen recht op tijdelijk onderwijs aan huis:

- Kinderen die permanent onderwijs aan huis krijgen.
- Leerlingen in bepaalde studierichtingen in het secundair onderwijs:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - Voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs (aso en kso)
 - Secundair-na-secundair-opleidingen: Se-n-Se (tso en kso)
 - Verpleegkunde hoger beroepsonderwijs
 - Alternierende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs

a. Attest voor langdurig zieke kinderen (ziekte of ongeval)

- Het attest wordt opgesteld door de behandelende (huis)arts of geneesheer-specialist.
- De arts meldt de vermoedelijke duur van de afwezigheid. Het onderwijs aan huis start ten vroegste 21 kalenderdagen na de begindatum van de afwezigheid.
- De arts geeft aan dat het kind niet naar school kan of dat het minder dan halftijds aanwezig kan zijn op school.

- De arts meldt dat het kind onderwijs mag volgen.
- Als het kind langer ziek blijft dan de vermoedelijke einddatum, levert de huisarts een aanvullend medisch attest aan, waarbij de startdatum perfect aansluit op de einddatum van het vorige attest (look als dit geen schooldag is).

b. Attest voor chronisch zieke kinderen¹²

- Het attest wordt opgesteld door de behandelende geneesheer-specialist.
- De arts meldt dat de leerling aan een chronische ziekte lijdt.
- De arts meldt dat het kind onderwijs mag volgen.
- Het attest is geldig gedurende de periode van inschrijving in de school.

Het aanvraagformulier met een luik voorzien voor de arts kan gedownload worden via: www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah Het onderwijs aan huis is een tijdelijke oplossing. De meest wenselijke situatie is dat het kind naar school gaat, zodat het alle lessen kan volgen en contact houdt met leeftijdsgenoten. Daarom is het van belang dat je als arts het kind niet langer dan nodig thuis houdt. Herstellende kinderen kunnen ook halftijds naar school gaan en halftijds onderwijs aan huis volgen.

Nog bijkomende vragen? www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah of via mailbox basisonderwijsbeleid@vlaanderen.be

Specifiek met betrekking tot tijdelijk onderwijs aan huis werd er eveneens een downloadbare brochure ontwikkeld: www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/toah terug te vinden onder publicaties.

1. Synchron internetonderwijs (SIO)

Synchron internetonderwijs (SIO) is er voor leerlingen vanaf 5 jaar die om medische redenen afwezig zijn op school. Dit kan wegens ziekte, moederschapsrust of een ongeval. Door synchron internetonderwijs kan de leerling via de computer thuis de lessen op school 'live' meevolgen. Bednet is de centrale organisator en begeleider van het synchron internetonderwijs. Het beleidsdomein Onderwijs & Vorming subsidieert Bednet hiervoor. In 2020 zal de opdracht van het synchron internetonderwijs, tot dan toe vervuld door Bednet vzw, terug in de markt gezet worden. Na procedure zal er opnieuw een centrale organisator gekozen worden, waar de Vlaamse Overheid vanaf 1/1/2021 mee samenwerkt.

SIO ondersteunt het leerproces, beperkt de leerachterstand en bereidt de leerling voor op zijn terugkeer naar school. Het zorgt ervoor dat de band met de school, de leerkrachten en de medeleerlingen behouden blijft.

Voor de leerling en voor de school is SIO gratis.

Enkele voorwaarden om SIO te kunnen krijgen, zijn:

¹² Dit attest voor chronisch zieke kinderen is verschillend van het attest t.a.v. chronisch zieke kinderen in punt 1.3.B.

- De leerling moet minimaal 5 jaar zijn, ingeschreven zijn en regelmatig de les bijwonen in een door de overheid erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school van het basisonderwijs of secundair onderwijs.
- De leerling is langdurig of veelvuldig afwezig hetzij door ziekte, ongeval of moederschapsrust en niet in staat om op school de lessen te volgen. Bij een langdurige afwezigheid (ziekte, ongeval of moederschapsrust) wordt een minimale geplande afwezigheid van 4 weken vooropgesteld. Bij een frequente afwezigheid (chronische ziekte of een behandeling na een ongeval) wordt een minimale geplande afwezigheid van 36 halve dagen op jaarbasis vooropgesteld
- De school heeft een geldig afwezigheidsattest ontvangen.

SIO geldt niet voor:

- Kinderen die permanent onderwijs aan huis krijgen.
- Leerlingen in bepaalde studierichtingen in het secundair onderwijs:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - Voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs (aso en kso)
 - Secundair-na-secundair-opleidingen: Se-n-Se (tso en kso)
 - Verpleegkunde hoger beroepsonderwijs
 - Alternerende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs

SIO kan samen met TOAH voor één leerling ingezet worden. Dezelfde leerling kan dus zowel SIO als lessen tijdelijk onderwijs aan huis krijgen. Daar bestaan nog wat misverstanden over, maar het kan wel degelijk.

Omgekeerd is het ook zo dat niet elke leerling die of SIO of TOAH krijgt ook automatisch het andere krijgt. Zowel SIO als TOAH hebben hun eigen criteria. Zo speelt bij TOAH de afstand verblijfplaats van de leerling tot de school een rol, voor synchroon internetonderwijs speelt dat uiteraard geen enkele rol.

Een aanvraag voor SIO kan door alle betrokkenen bij de begeleiding van een leerling aangevraagd worden. Dit kan via de webstek van vzw Bednet: www.bednet.be/bednet-aanvragen

SIO wordt best zo snel mogelijk aangevraagd. Soms is een afwezigheid om medische redenen op voorhand geweten (sommige operaties, moederschapsverlof).

Een aanvraag wordt door Bednet beoordeeld aan de hand van formele en inhoudelijke volgende criteria:

Bij de inhoudelijke criteria is het van belang of SIO zinvol en haalbaar is. Kan de leerling op de momenten dat hij/zij afwezig is ook gebruik maken van SIO? SIO gaat "live", wat ervoor zorgt dat het niet voor iedereen mogelijk is (denk aan leerlingen die te ziek zijn, waarvoor de behandeling te intensief is...). Wanneer de achterstand te groot is geworden, is SIO geen sluitende oplossing meer, dan kan mogelijks beroep gedaan worden op TOAH. Het doel is: het kind uiteindelijk weer les laten volgen in de klas. Het is niet de bedoeling dat SIO naar school gaan voor altijd vervangt.

a. Meer info

De website van Bednet: www.bednet.be/

De omzendbrief synchroon internetonderwijs (SIO):

www.data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14883

Nog bijkomende vragen? www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/ouders/ondersteuning-en-begeleiding/langdurig-of-chronisch-ziek of via mailbox basisonderwijsbeleid@vlaanderen.be

Leerplicht vs. schoolplicht: huisonderwijs

Leerplicht is niet hetzelfde als schoolplicht. Om te voldoen aan de leerplicht kan er beroep gedaan worden op twee stelsels: enerzijds door zich in te schrijven in een door de overheid erkende instelling (school) en anderzijds door zich in te schrijven voor huisonderwijs. Deze regels gelden voor alle kinderen die gedomicilieerd zijn in België. Kinderen die in Vlaanderen wonen vallen onder de bevoegdheid van het Vlaams Ministerie van Onderwijs. Kinderen die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen vallen onder de bevoegdheid van het onderwijsstelsel dat zij of hun ouders kiezen (Vlaams of Franstalig). Kinderen die in Wallonië wonen en huisonderwijs in het Nederlands krijgen van hun ouders, vallen nog steeds onder de regels van de Franse Gemeenschap. Wanneer het kind in het buitenland verblijft, maar gedomicilieerd is in Vlaanderen, valt het kind onder de Belgische leerplicht en gelden de hier omschreven regels.

Huisonderwijs kan op verschillende manier georganiseerd worden:

- **Individueel huisonderwijs:** daarbij geeft een ouder/familielid of een aangestelde privéleraar les aan het kind.
- **Collectief huisonderwijs:** daarbij gaat het kind naar een privéschool. Deze scholen zijn niet erkend door de Vlaamse overheid. Collectief huisonderwijs kan ook onder de vorm van een groep ouders die samen huisonderwijs voor hun kinderen voorzien.

Om in orde te zijn met de leerplicht, moeten ouders elk schooljaar opnieuw uiterlijk op de derde schooldag van het schooljaar een verklaring van huisonderwijs (*bijlage 5*) indienen voor hun kind. Kinderen in huisonderwijs moeten ook op vaste tijdstippen deelnemen aan de examens van de Examencommissie voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Wanneer het kind het nodige getuigschrift niet tijdig behaalt, dan zijn de ouders verplicht om hun kind in te schrijven in een door de overheid erkende school of in een als gelijkwaardig gestelde instelling (bv. een Europese school). De leerlingen in huisonderwijs moeten tegen de leeftijd van 13 jaar het getuigschrift basisonderwijs behalen om te mogen starten of verder te mogen leren via huisonderwijs. De leerlingen moeten tegen de leeftijd van 16 jaar het getuigschrift van de 1° graad secundair onderwijs behalen om te mogen starten of verder te mogen leren via huisonderwijs. Er is echter één uitzondering waarbij het kind niet moet deelnemen aan de examens van de Examencommissie, namelijk wanneer het CLB uitdrukkelijk een vrijstelling geeft aan het kind. Dit doen ze wanneer een kind door een mentale beperking of een ernstige leerstoornis niet in staat is om de examens succesvol af te leggen.

Inhoudelijk moet huisonderwijs aan twee minimumvereisten voldoen, namelijk:

- (1) Het onderwijs moet gericht zijn op de ontplooiing van de volledige persoonlijkheid en talenten van het kind en op de voorbereiding van het kind op een actief leven als volwassene.
- (2) Het onderwijs moet respect bijbrengen voor de grondrechten van de mens en voor de culturele waarden van het kind en van anderen.

Ouders zijn verplicht om mee te werken aan de controle op huisonderwijs, dat uitgevoerd wordt door de onderwijsinspectie. Indien bij twee opeenvolgende inspectiebezoeken blijkt dat het huisonderwijs niet voldoet aan de bovenstaande minimumvereisten, dan wordt de ouder verplicht het kind in te schrijven in een erkende school of een gelijkwaardige instelling. Deelname aan de systematische contacten georganiseerd door een CLB of uitgevoerd door een externe arts maken ook deel uit van de controle op het huisonderwijs. Leerlingen huisonderwijs hebben eveneens recht op gratis vaccinatie door een CLB. Ouders die kiezen voor huisonderwijs hebben daarentegen geen recht op een schooltoeslag.

Indien huisonderwijs om eender welke reden wordt stopgezet tijdens het schooljaar, dan moet het kind in een school worden ingeschreven. Daarnaast moeten de ouders een bewijs van inschrijving bezorgen aan de cel Leerplichtcontrole van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (huisonderwijs.agodi@vlaanderen.be / BaO: 02 553 04 04 / SO: 02 553 20 44).

Meer informatie kan teruggevonden worden op volgende websites:

- a. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/huisonderwijs-wat-en-voor-wie>
- b. <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/huisonderwijs-en-de-examencommissie>

Kleuterparticipatie

Kwaliteitsvol kleuteronderwijs is belangrijk voor de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van elk kind. Kleuters leren in de klas sociale vaardigheden, ze raken er vertrouwd met taal en met praktische vaardigheden. Voor anderstalige kinderen is de kleuterschool een prima plek om Nederlands te leren. In Vlaanderen is de deelname aan het kleuteronderwijs al heel goed:

Maar scholen kunnen niet alleen het verschil maken voor deze kleuters. Het is belangrijk dat ook artsen die een vertrouwensrelatie hebben met het gezin oog hebben voor kleuterparticipatie. Om mensen die in contact komen met ouders van jonge kinderen te ondersteunen bij het gesprek over kleuteronderwijs, ontwikkelde het beleidsdomein Onderwijs & Vorming de fiche 'In gesprek over kleuteronderwijs'. Deze gespreksfiche vindt u op: www.kleuterparticipatie.be

Wanneer artsen vermoeden dat kleuters niet ingeschreven zijn, dan kunnen zij de ouders doorverwijzen naar de lokale overlegplatforms (<http://agodi.be/zoek-lop>) of Huizen van het Kind (<http://www.huizenvanhetkind.be/hk/contacteer-ons>).

Wanneer artsen vermoeden dat een kleuter vaak afwezig is, dan kunnen zij ouders stimuleren om zelf contact op te nemen met de school of het CLB om samen te bekijken wat nodig is om de kleuter vaker naar school te laten gaan. Ook hiervoor kunnen artsen gezinnen doorverwijzen naar de Huizen van het Kind (<http://www.huizenvanhetkind.be/hk/contacteer-ons/>).

Om de drempel te verlagen, ontwikkelde het beleidsdomein Onderwijs & Vorming een starterspakket voor kleuters en hun ouders. Deze kunnen op volgende website besteld worden en mogelijks ook in de praktijk aangeboden worden: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/mijn-kind-gaat-naar-de-kleuterklas-startersboek-voor-ouders> Enkele veel gestelde vragen worden in 18 talen beantwoord op volgende website: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/5-vragen-van-het-starterspakket-kleuterklas-in-18-talen>

Voor alle vragen over kleuterparticipatie kunnen artsen en ouders terecht bij kleuterparticipatie@vlaanderen.be en op de website: www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/kleuterparticipatie

Levenslang leren

In Vlaanderen zijn er op verschillende plaatsen Leerwinkels die levenslang leren bij jongeren en volwassenen faciliteren door het verlenen van informatie en coaching.

1. Wat is een Leerwinkel?

Bij een Leerwinkel vinden jongeren en volwassenen gratis informatie en coaching bij het kiezen van een opleiding, vorming of onderwijs. Bij een Leerwinkel kunnen ze terecht voor zowel diplomagerichte opleidingen als opleidingen die de persoon versterken, iets bijleren of helpen om een andere wending te geven aan het leven.

Leerwinkels willen maximale ontplooiingskansen bieden aan elk individu met een leervraag. De klant bepaalt de vragen en het traject dat hij wil lopen. Een Leerwinkel houdt daarbij rekening met de leervoorkeuren en -noden.

2. Wat doet een Leerwinkel?

Een Leerwinkel helpt de leervraag te verhelderen en biedt informatie over opleidingen bij het bepalen van de studiekeuze. In een Leerwinkel bekijken ze samen met de klant hoe hij mogelijke drempels en randvoorwaarden kan aanpakken om tot leren te komen. Ze besteden aandacht aan financiële, mobiele, taalvaardige en andere drempels. Naast informatie voorziet een Leerwinkel ook in individuele en groepsbegeleiding en oriëntatie.

Een Leerwinkel kan doorverwijzen naar de opleidingsinstellingen in de regio. Ook voor andere vragen, zoals over diplomagelijkschakeling kan een Leerwinkel informeren, op weg zetten en eventueel doorverwijzen. Leerwinkels werken samen met verschillende actoren in projecten. Projecten die de participatie aan leren verhogen en de afstemming tussen actoren versterken om mensen beter te helpen en de (jeugd)werkloosheid aan te pakken.

Tot slot hebben Leerwinkels ook een signaalfunctie. Door de vragen van klanten of eventuele drempels die zij ervaren, kunnen Leerwinkels opleidingsactoren ondersteunen om hun informatie en dienstverlening nog beter af te stemmen op de vragen en noden van de doelgroep.

3. Waar vind je een Leerwinkel?

a. West-Vlaanderen

[Leerwinkel - West-Vlaanderen](#) met zitdagen in Oostende, Brugge, Kortrijk, Roeselare en Ieper (vanaf 18 jaar)

Oostende:

Agentschap Integratie en Inburgering: Wellingtonstraat 52

Werkwinkel: Brigantijnenstraat 2

Brugge:

Werkwinkel: Koning Albert 1-laan 1/4

Agentschap Integratie en Inburgering: Baron Ruzettelaan 27

Kortrijk:

Agentschap Integratie en Inburgering: Wijngaardstraat 11

Werkwinkel: Lekkerbeetstraat 5

Sociaal Huis: Budastraat 27

Roeselare:

Agentschap Integratie en Inburgering: Hugo Verrieststraat 4

Werkwinkel: Guido Gezellelaan 7

leper:

Werkwinkel: Esplanade 6

0477/82 82 60

info@leerwest.be

b. Oost-Vlaanderen

De Stap - Oost-Vlaanderen (vanaf 17 jaar)

De Stap in De Krook

2e verdieping - Miriam Makebaplein 1

9000 Gent

Word Wijs

Voor wie woont, werkt of studeert in Gent

Klein Raamhof 8

9000 Gent

09 233 75 15

info@destapgent.be

c. Brussel

[Leerwinkel Brussel](#) (vanaf 15 jaar)

Astrotoren

Sterrenkundelaan 14

1210 Sint-Joost-ten-Node

02 235 27 45

info@leerwinkel.brussels

d. Limburg

[Leerwinkel - Genk](#) (vanaf 18 jaar) - begeleidt mensen uit heel Limburg

Zitdagen en afspraak (maandagvoormiddag, dinsdag- en donderdagnamiddag)

Genk

Stadsplein 1

3600 Genk

Zitdagen in VDAB op afspraak via de VDAB op maandagnamiddag

Maasmechelen

werkwinkel in VDAB Maasmechelen

Binnenhof 1, 3630 Maasmechelen

Beringen

Werkwinkel in VDAB Beringen

Koolmijnlaan 58, 35890 Beringen

Tongeren

Werkwinkel in VDAB Tongeren

Stationsstraat 12, 3700 Tongeren

089/65 36 00

leerwinkel@genk.be

BIJLAGEN

1. Bijlage 1 : medisch attest lichamelijke opvoeding

**MEDISCH ATTEST
VOOR DE LESSEN LICHAMELIJKE OPVOEDING
EN SPORTACTIVITEITEN OP SCHOOL**

Ik ondergetekende, huisarts, verklaar :

.....
persoonlijk te hebben ondervraagd en onderzocht en te hebben
bevonden dat hij/zij om medische redenen niet kan deelnemen
van tot inbegrepen
aan één of meerdere onderdelen van het vak lichamelijke opvoeding:

Aankruisen wat niet mag

- Oefeningen met belasting van
- Bovenste ledematen
- Onderste ledematen
- Rug
- Alle oefeningen behalve zwemmen
- Zwemmen
- Andere beperkingen :

.....
.....
.....
Aanbevelingen t.a.v. de leerkracht lichamelijke opvoeding :

.....
.....
.....
.....

Datum :

Handtekening

copyright : VVWJ-Domus Medica 971216

2. Bijlage 2: protocol onderwijs-medische sector

Brussel, 19 maart 2007

Brussel, 22 maart 2007.

PROTOCOL BETREFFENDE DE SAMENWERKING TUSSEN DE MEDISCHE SECTOR EN ONDERWIJS IN HET KADER VAN HET ACTIEPLAN 'EEN SLUITENDE AANPAK VAN SPIJBELEN EN SCHOOLVERZUIM'

Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank VANDENBROUCKE,

De afvaardiging van de scholen en CLB's, te weten:

- 1. het Onderwijssecretariaat van de Steden en de Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap,** vertegenwoordigd door:
de hr. Patriek DELBAERE, algemeen directeur
- 2. het GO!onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap,** vertegenwoordigd door:
de hr. Urbain LAVIGNE, afgevaardigd bestuurder
- 3. het Overleg Kleine Onderwijs Verstrekkers,** vertegenwoordigd door:
de hr. Kamiel VAN HERP, gemandateerde OKO
- 4. het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen,** vertegenwoordigd door:
de hr. Jef VAN DE WIELE, pedagogisch begeleider
- 5. het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs,** vertegenwoordigd door:
mevr. Mieke VAN HECKE, directeur-generaal
- 6. de Vrije-CLB-koepel,** vertegenwoordigd door:
mevr. Els PALMAERS, directeur

De afvaardiging van de medische sector, samengesteld uit:

- 1. het Algemeen Syndicaat van de Geneeskundigen van België,** vertegenwoordigd door:
dr. Reinier HUETING, voorzitter huisartsenvleugel ASGB

2. de (Belgische) Vereniging van Artsensyndicaten, vertegenwoordigd door:

mevr. Martine BOGAERT, juriste van het VAS, afdeling Oost- en West-Vlaanderen

3. het Departement Maatschappelijke Gezondheidszorg, dienst jeugdgezondheidszorg K.U.Leuven, vertegenwoordigd door:

prof. dr. Karel HOPPENBROUWERS, hoofddocent

4. Domus Medica, vertegenwoordigd door:

Dr. Piet VANDEN BUSSCHE, voorzitter Domus Medica

Dr. Jos DE SMEDT, bestuurder Domus Medica

5. het Interuniversitair Centrum voor HuisartsenOpleiding, vertegenwoordigd door:

prof. dr. Jan DE MAESENEER

6. de Nationale Raad van de Orde der geneesheren, vertegenwoordigd door:

prof. dr. Walter MICHIESEN, ondervoorzitter van de Nationale Raad van de Orde der geneesheren

7. de Vlaamse Vereniging van Kindergeneeskunde, vertegenwoordigd door:

dr. Myriam AZOU, voorzitter Vlaamse Vereniging van Kindergeneeskunde

8. de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg, vertegenwoordigd door:

dr. Moniek DE KEYSER, CLB-arts, ondervoorzitter VVWJ

hebben een akkoord bereikt over de samenwerking tussen de medische sector en onderwijs in het kader van het actieplan 'een sluitende aanpak van spijbelen en schoolverzuim'.

Een integrale aanpak van spijbelen en schoolverzuim vraagt goede afspraken tussen de medische sector en onderwijs over de problematiek van twijfelachtige medische attesten. Op die manier kan voorkomen worden dat zorgwekkende afwezigheden onterecht gewettigd worden met medische attesten.

Daarom zullen de partners van het samenwerkingsprotocol elkaar op de hoogte houden van recente ontwikkelingen in de werking van de respectievelijke organisaties. Indien zich problemen voordoen rond de gemaakte afspraken en zich nieuwe afspraken opdringen, kunnen de partners van het samenwerkingsprotocol een nieuw overleg plannen.

Jaarlijks wordt door de partners van het samenwerkingsprotocol een evaluatie opgemaakt van de samenwerking. Hierbij wordt naar oplossingen gezocht voor eventuele knelpunten en worden aandachtspunten voor het volgende jaar besproken.

Daarnaast nemen de verschillende partners van dit samenwerkingsakkoord een aantal concrete engagementen op:

Engagementen van Frank Vandenbroucke, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming

- De minister van Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap zal de nodige stappen zetten tot het aanpassen van de relevante regelgeving in functie van een grotere uniformiteit tussen de regelgeving met betrekking tot medische attesten in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. In de huidige regelgeving rond afwezigheden in het kader van ziekte wordt er voor het lager onderwijs verwezen naar schooldagen, terwijl in de regelgeving van het secundair onderwijs kalenderdagen staat vermeld. De regelgeving zal aangepast worden zodat zowel in het lager als in het secundair onderwijs verwezen wordt naar kalenderdagen. De nieuwe regelgeving zal ingaan op 1 september 2007.
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's, informeert het Ministerie van Onderwijs en Vorming de scholen, leerlingen en ouders over de wijzigingen aan de regelgeving op aan- en afwezigheden.
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleert het Ministerie van Onderwijs en Vorming aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest om een niet medische reden (dixit-attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- In samenwerking met de vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleert het Ministerie van Onderwijs en Vorming aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest dat geschreven werd na de ziekteperiode en waarbij de arts de ziekte dus niet zelf heeft kunnen vaststellen (geantedateerde attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming ziet er via de hiervoor bevoegde diensten op toe dat de school en het CLB voor elke problematische afwezigheid de nodige kwaliteitsvolle begeleidingsinspanningen opzetten.
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming voorziet uiterlijk 1 september 2007 in een website over de thematiek spijbelen en schoolverzuim met specifieke informatie voor de medische sector (regelgeving, contactgegevens CLB, goede praktijkvoorbeelden, ...).
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming voorziet samen met de pedagogische begeleidingsdiensten uiterlijk 1 september 2007 in een basistekst met de voorwaarden voor informatie-uitwisseling binnen de school en tussen school en het CLB (ambtsgeheim vs. beroepsgeheim, ...).
- In het kader van het beroepsgeheim zal het Ministerie van Onderwijs en Vorming ook samenzitten met de Nationale Raad van de Orde der geneesheren om het vervolgluik te bespreken, namelijk de samenwerking school, CLB en artsen.
- De minister van Onderwijs en Vorming duidt het spijbelteam aan als contactpunt voor de medische sector. Alle vragen, opmerkingen en klachten kunnen gemeld worden via spijbelen@vlaanderen.be of telefonisch via 02/553 86 78.
- De minister van Onderwijs en Vorming zal regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen stimuleren in functie van een optimale afstemming.

- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming werkt samen met de medische sector een vormingspakket voor artsen uit met betrekking tot dit thema.

Engagementen van de vertegenwoordigers van de scholen en de CLB's

- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's informeren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, de scholen, leerlingen en ouders over de wijzigingen aan de regelgeving op aan- en afwezigheden.
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest om een niet medische reden (dixit-attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's signaleren, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, aan de scholen, leerlingen en ouders dat een attest dat geschreven werd na de ziekteperiode en waarbij de arts de ziekte dus niet zelf heeft kunnen vaststellen (geantedeerde attest) ten laatste vanaf 1 september 2007 niet meer zal aanvaard worden als medisch attest en dus zal geregistreerd worden als een problematische afwezigheid (code B in plaats van code D).
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's ondersteunen de scholen en CLB's bij het uitwerken van een kwaliteitsvolle begeleiding van jongeren met problematische afwezigheden.
- De vertegenwoordigers van de scholen en CLB's voorzien, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, uiterlijk 1 september 2007 in een basistekst met de voorwaarden voor informatie-uitwisseling binnen de school en tussen school, CLB en artsen (ambtsgeheim vs. beroepsgeheim, ...).
- De vertegenwoordigers van de CLB's engageren zich ertoe om regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen te stimuleren in functie van een optimale afstemming.

Engagementen van de medische sector

- De medische sector bekijkt hoe de medische attesten kunnen aangepast worden in functie van hun signaalwaarde naar de scholen.
- De medische sector geeft een nieuwe stimulans aan de verspreiding van uniforme attesten in het kader van sportactiviteiten op school en lessen lichamelijke opvoeding.
- De medische sector engageert zich tot het opnemen van de thematiek van spijbelen en schoolverzuim in de bestaande nascholings- en vormingsinitiatieven voor huisartsen en kinderartsen en in de huisartsenopleiding (cfr. vormingspakket infra).
- Bij de Orde der geneesheren bestaat er een procedure voor de partners van het protocol om manifeste misbruiken of vervalsingen van medische attesten aan hen te melden. De provinciale raden van de Orde der geneesheren hebben de wettelijke bevoegdheid om dit soort klachten te onderzoeken en desgevallend tuchtmaatregelen te nemen (KB nr.79 van 10 november 1967, betreffende de Orde der geneesheren, Artikel 6, 2°).
- De medische sector engageert zich ertoe om regionale contacten tussen huisartsen, kinderartsen en CLB-artsen te stimuleren in functie van een optimale afstemming.

- De medische sector engageert zich om, samen met het Ministerie van Onderwijs en Vorming, een vormingspakket voor artsen uit te werken met betrekking tot dit thema.
- De medische sector informeert de huisartsen en kinderartsen over de afspraken die gemaakt werden in dit protocol.

3. Bijlage 3 : een dixitattest

DIXIT – ATTEST

Ik, ondergetekende, arts, rapporteer hierbij dat (naam patiënt)

.....

mij op .../.../..... verklaart om gezondheidsredenen niet in staat geweest te zijn

- de lessen bij te wonen
- aanwezig te zijn op de stageplaats
-

van .../.../..... tot en met .../.../.....

De CLB-arts kan op basis van dit attest contact met mij opnemen.

Naam en identificatie van de arts

Datum :

Handtekening arts :

4. Bijlage 4 : de spijbelinlegger

Hoe?

6 vragen, 6 antwoorden

1. Wanneer is een jongere ongewettigd afwezig op school?

Een jongere is ongewettigd afwezig op school als hij geen medisch attest heeft of een andere geldige reden (huwelijk of begrafenis van een familielid, deelname aan een familieraad etc.). De school registreert de afwezigheid dan als 'problematisch' en volgt de leerling nauwgezet op. Uiterlijk na vijf halve dagen problematische afwezigheid neemt de school contact op met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) om samen maatregelen op te starten.

2. Is een medisch attest nodig bij elke afwezigheid wegens ziekte?

Nee, ouders mogen vier maal per schooljaar zelf een ziektebriefje schrijven, als hun kind niet langer dan drie op elkaar volgende kalenderdagen ziek is. Als het kind langer dan drie op elkaar volgende kalenderdagen ziek is of als de ouders al vier maal in één schooljaar zelf een ziektebriefje hebben geschreven, moet de school een medisch attest van een arts krijgen.

3. En hoe zit dat tijdens de examens?

Als een leerling in de lagere school ziek wordt tijdens de examens gelden dezelfde regels als in het antwoord op vraag 2.

In het secundair onderwijs geldt een bijkomende regel: een leerling die ziek wordt tijdens de examens in het secundair onderwijs heeft altijd een medisch attest nodig.

4. Een leerling vraagt een medisch attest 'om in orde te zijn voor de school'. Wat doe ik?

Indien je op het moment van consultatie geen vermoeden van ziekte vaststelt, ga je niet in op deze vraag. Bij vermoeden dat de leerling ziek geweest is, maar dit niet langer vast te stellen is, zie antwoord op vraag 6. Er zijn andere redenen waarom de jongere niet naar school is gegaan: problemen thuis, problemen met een leraar, gebrek aan motivatie,... Scholen willen die signalen snel ontdekken. Dat kan pas als artsen enkel medische attesten uitschrijven als er een vaststelling van ziekte is. Je kan een dixit-attest schrijven om dit signaal aan de school door te geven, zie antwoord op vraag 5.

5. Een leerling zegt «Ik ben ziek» maar ik merk er niets van. Schrijf ik een dixit-attest?

Een dixit-attest is een attest dat louter op de verklaring van de jongere gebaseerd is en niet op een echte diagnose. De arts heeft zelf geen medische oorzaak voor de afwezigheid kunnen vaststellen. Een dixit-attest is dus geen medisch attest. De scholen registreren de afwezigheid die men hiermee probeert te wettigen als 'problematisch'. Door een dixit-attest signaleer je aan de school dat de jongere een probleem lijkt te hebben dat verdere opvolging behoeft. Het is belangrijk dat je hiervoor het formulier 'dixit-attest' gebruikt.

6. Wat als een leerling zegt: «Ik was gisteren ziek»?

Schrijf ik een geantedateerd attest?

Een geantedateerd attest is een attest dat je schrijft na de ziekteperiode en waarbij je de ziekte niet zelf hebt kunnen vaststellen. Een geantedateerd attest is een ongeldig medisch attest, want antedateren is verboden. Jongeren gebruiken 'een dagje later naar de dokter gaan' als dé strategie bij uitstek bij spijbelen. De scholen registreren de afwezigheid die men met zo'n briefje probeert te wettigen als 'problematisch'.

Bij vragen, twijfels of als je iets wil melden, aarzel niet om de CLB-arts te contacteren. **Schrijf hier de na(a)m(en) en de telefoonnummers van de CLB-artsen van de scholen in de buurt.** Die namen kan je vinden via de databank op www.ond.vlaanderen.be/leerplicht/actoren/artsen

Het wachtwoord om toegang te krijgen tot deze databank is 'Leerling'. Meer info nodig: spijbelen@vlaanderen.be of kijk naar www.onderwijs.vlaanderen.be/samen-tegen-schooluitval

5. Bijlage 5: Verklaring van huisonderwijs

Terug te vinden op: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/hoe-organiseer-ik-huisonderwijs>